

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre ha januárban egyszerre fizeti	90 L.
Egész évre ha január végéig nem fizeti ki	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Str. Baron Pop (volt Brassai-utca) 5. szám.

A székelyek történetírója.

— SZABÓ KÁROLY —

(1824—1890.)

Mult év dec. 14-én volt századik évfordulója annak, hogy Erdély és a délibábos magyar Alföld érintkezési területén, a békésmegyei Kőrös-Tarcsán megszületett Szabó Károly, a magyar tudományosság egyik disze, Erdély és a székelység multjának rajongó lelkesedésű kutatója.

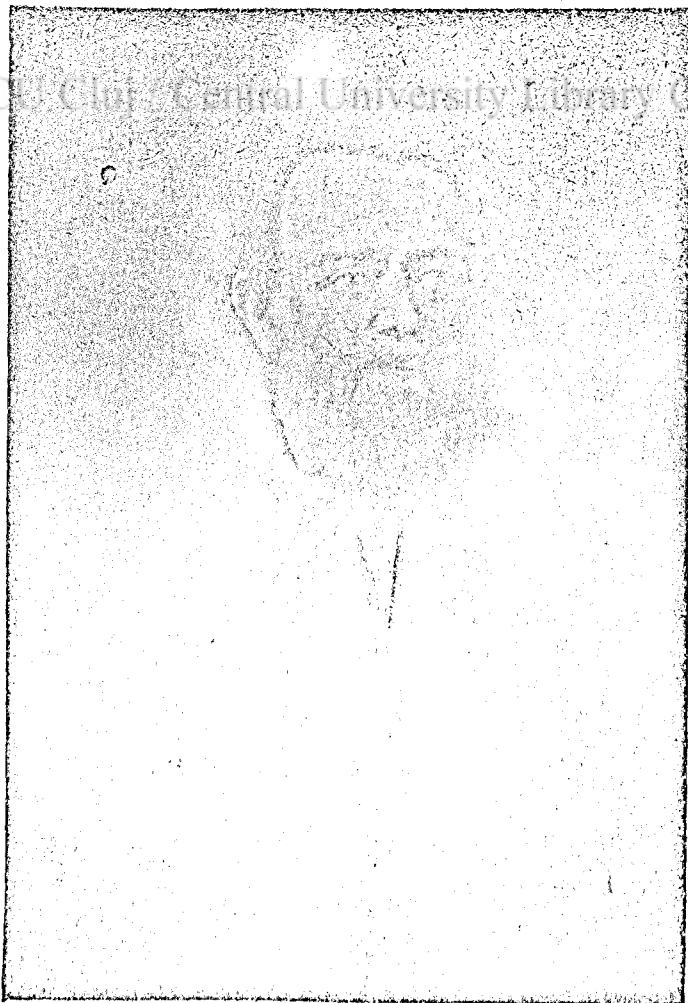
A gondviselés sokfelé meghordozta, amíg Erdélybe hozta ezt a tősgyökeres magyar tudóst, akinek a nagyapja egyszerű földműves, édesapja meg derék református pap volt. Debreczenben, Csokonai Vitéz Mihály városában végezte a középiskoláit, majd meg Késmárkra ment, hogy azótani jóhirű intézetben jogot tanuljon. Az ügyvédi oklevelet is megszerezte, de nem sokáig használta. — Egyszer egy szegény asszony ellen kellett volna valami végrehajtást lejártnia, de nemes, jó lelke nem tudta rávinni, hogy alkalmazza a törvény hideg szavait. Flaza ment, betette az ügyvédi oklevelet a lá-

dája fenekére s többet elő sem vette. Ekkoriban mélységes hatása

magyar jelmondat volt: „Tengerre magyar.”

A magyarságnak ezen a téren is megnyilvánuló ügyességéről épen ekkoriban tett fényes tanubizonyítást a parajdi születésű sepsimartonosi Gyujtó Károly (1803—1885), aki Szabó K. születése évében került az osztrák haditengerészethez s ebben fokról-fokra haladva a legderekabb tisztek egyikévé lett, aki épen ebben az időtájban mentette meg messze Kisázsia partjai körül az osztrák haditengerészet becsületét egy nehéz ügyben s később a legfőbb tengerésztiszti méltóságot, az ellentengernagyságot is elérte.

Szabó Károly is a tengerészeti pályára szánta magát s beiratkozta fiumei tengerészeti iskolába. Ekkor azonban veszedelmesen megbetegedett s az orvosok tanácsára elbucszott szép álmától. Felgyógyulva Pestre került, ahol együtt dolgozott a magyar

Szabó Károly.

irodalomtörténet lelkes kutatójával, Toldy Ferencsel. 1848/49-ben vitézül harcolt, mint honvédtiszt. Aztán meg Teleki József gróf mellé került, aki a „Hunyadiak kora“ című sok kötetes nagy történelmi munkáján dolgozott. A tudós grófnak való segédkezés mellett önálló műveket is írt, amelyekben a régi magyar történelem homályos kérdésével foglalkozott behatóan s már akkor élénken érdeklődött a székelység eredete és múltja iránt. A tudós gróf halála után Nagy-Kőrös városa hívta meg gimnáziumi tanárnak. Ebben az időben, az osztrák önkényuralom napjaiban Nagy-Kőrös igen jeles szerepet játszott a magyar szellemi élet történetében. Tanárai közt sok nagynevű, örökéletű jeles magyar író és tudós volt mint: Arany János, Szász Károly, a dévai születésű Szász Károly, a kolozsvári születésű Szilágyi Sándor stb.

Ebben a méltó környezetben Szabó Károly még lelkesebb munkára buzdult. Hamarosan olyan alaposan belemélyedt a hunnok és Attila történetébe (akiket ő a székelyek őseinek tartott), hogy Thierry Amadé, ennek a kérdésnek tudós francia buvára is levelezni kezdett vele s fel is használta a Szabótól nyert felvilágosításokat és utalásokat. — Ebből a lélekemelő környezetből is csakhamar elszólitotta s Erdélybe hozta a Gondviselés. 1859-ben ugyanis megalakult Kolozsvárt, Mikó Imre gróf áldozatos vezetése alatt, a magyar főurak és a magyar társadalom adományából, az Erdélyi Múzeum Egyesület. Ez azonnal meghívta könyvtárosának a jónevű, szorgalmas tudóst, aki ettől kezdve szívvel-lélekkel erdélyi és székely lett.

Lankadatlan buzgósággal fogott hozzá, hogy összegyűjtse a székely történelemre vonatkozó okleveleket s hogy ennek alapján majd a székelyek történelmét is megírja. Így indult meg a „Székely Oklevéltár“ c. gyűjtemény-soro-

zat, amelyet azonban, fájdalom, be nem végezhetett. „Régi székelység“ c. könyvében a régi székely történelem köréből vett értekezései jelentek meg.

Közben egy másik nagy, halhatatlan értékű munkába is belefogott. Annak a megbizonyítására, hogy őseink nemcsak a fegyverforgatáshoz értettek, hanem a szellem, a lélek művelését is kellő figyelemben részesítették, felkutatta, szerző, megjelenési hely és idő, valamint külső alakjuk és mostani lelőhelyük ismertetésével összeírta azt a sok magyarnyelvű könyvet, ami a sok háborus pusztítás ellenére is, 1711-ig menőleg, ránk maradt. A megjelent könyveknek ilyen módon való összeírását, számbavevését a könyvészetnek nevezett tudomány végzi (bibliografia). Olyanforma jelentősége van ennek, mint a gyakorlati életben a telekkönyvnek és a kataszternek. Szabó Károlynak ez a nagy munkája a híres „Régi magyar könyvtár.“ Ebből 2 kötetet ő gyűjtött össze és adott ki.

Az elsőben (1879) az 1711-ig megjelent magyar nyelvű könyveket sorolja fel (számra nézve 1793 drb.). A másodikban (1855) az 1717-ig Magyarországon megjelent nem magyar nyelvű könyveket írja le (2452 drb.). Ezzel természetesen a mostani utódállamok tudományának is rendkívül nagy szolgálatot tett. A harmadik kötetben a magyar szerzőknek külföldön nyomtatott nem magyar nyelvű műveit akarta leírni és felsorolni megint csak az említett 1711-ik évig. Ezt azonban már nem tudta befejezni. Több mint 2000 könyvet leíró jegyzeteit egy szorgalmas magyar író Hellebrant Árpád egészítette ki még vagy 2800-al s így jelenhetett meg a „Régi Magyar Könyvtár“ harmadik kötete is két részben.

Igy aztán Szabó Károly sok más értékes munkája mellett csak a „Régi Magyar Könyvtár“-ban 6245 könyv pontos leírását adja.

Olyanformán képzelhetjük el némileg ezt a nagy munkát, mintha ugyanannyi darab föld pontos telekkönyvi és kataszteri adatai kellene sajátmagunknak felkeresni, lemérni és összehordani.

Sok-sok lelkes írás között ilyen elpusztíthatatlan értékű könyveket írt Szabó Károly, a fáradhatatlan magyar tudós, a székelység lelkes történetírója, a magyar történetírás buzgó munkása, akinek hamvai a kolozsvári nagy temető tetején porladoznak . . .

Dr. Bitay Árpád.

Magyarok együtt ünnepeinek.

Minden népi művelődési tevékenységet megbénító külső körülmények dacára, még a testvéri közöségtől oly távol élő magyarság is, mint aminő a magyarláposi, igyekszik minden erejével megfeszítésével a lelki és szellemi megújulás áramlatába bekapcsolódni.

Karácsony első napjának estéjén a róm. kath. iskola növendékei és ifjuság szép karácsonyi ünnepélyt rendezett. Szabó János kedves Pásztorjátékját adták elő nagy közönség jelenlétében. Az ünnepélynek erkölcsi sikere mellett jelentős anyagi eredménye is volt. Mindenek felett pedig igazi ünnep hangulatával a nagy keresztényi ünnepette magasztosabbá.

A 3 felvonásos Pásztorjátékot Huszár Ádám r.-kath. plébános tanította be és rendezte, igazi lelkipásztori odaadással és sok művészi érzékkel és ihletességgel.

Előzőleg dec. 21-én pedig a református egyház vasárnap esti iskolájának volt a kedves karácsonyi-ünnepélye, melyen a hívek lelkes áldozatkészségéből sok magyar gyermek felekezeti külömbeség nélkül kapott szeretet adományt.

Szilveszter estéjén pedig a református dalárda közreműködésével kelleme Szilveszter estét rendezett a magyarság meiyen a románság igen szép számmal és sok megértéssel vett részt.

Magyar Párt és kommunisták.

Igaztalan vádak a Magyar Párt vezetősége ellen.

Örömmel irtuk a Magyar Párt brassói nagygyűlése után, hogy ott a magyarság egysége nyilatkozott meg, mert egyhangu lelkesedéssel választották meg a párt vezetőségét. Ez az egység nyilván nem tetszik a vezetőség politikai ellenfeleinek. Mielőtt tehát a párt megkezdhetné volna munkáját a magyarság érdekében: megkezdődött a hajsza a vezetőség ellen.

Ezelőtt az volt a vád, hogy a vezetőség maradi, nem képviseli a magyar népet, hanem csak a grófokat és egyéb urakat. A brassói gyűlés után, ahol igazán felvonult a nép, ezt a régi, de mindig hazug vádat már nem lehet hangoztatni, hát valami új után néztek.

A véletlen kezükre játszott. A brassói gyűlésen ugyanis felszólt egy marosvásárhelyi munkás, Csetri János. Ennek a beszédjéből aztán nagy kavarodás támadt. Azok, akiknek nem tetszett a brassói gyűlés lefolyása, teletrombitálták az országot, hogy Csetri János kommunista, tehát a Magyar Párt kommunistákkal szövetségben. Tatarescu miniszter Kolozsvárra is eljött, hogy ezt a vádat annál hangosabban hirdethesse, Goldis volt miniszter pedig egyik lapban adott gyűlölködő nyilatkozatot a magyarság politikai magatartásáról.

Kérdezzük, miért türi meg a kormány a kommunista párt működését, ha az olyan veszedelmes? A parlamentben hangzott el erre nézve nemrégiben egy megállapítás. Eszerint a kommunista szervezeteket voltaképpen a szigurancák tartják fenn, hogy a párt működésének ürügye alatt másokat is ellenőrizhessenek. Ez így van minden országban, ahol a rendőrségnek tulságos nagy befolyása van a közügyekre

Hogy a magyarság szövete-

zett volna egy ilyen gyanus párt-szervezettel? A legképtelenebb vád! Ugyan melyik nép ismeri és tapasztalta ki jobban a kommunizmus veszedelmét, mint a magyar? Bizonyos, hogy a Magyar Párt nem birt tudomással a marosvásárhelyi munkás kommunista voltáról és jóhiszeműen engedte felszólalni. Az azonban nem olyan bizonyos, hogy a rendőrségnek nincs benne a keze a Csetri János szerepeltetésében. Sőt nagyon közel fekszik az a gyanu, hogy a Magyar Pártot mesterségesen kapcsolták össze a kommunista szónokkal, hogy aztán rája süthessék a legalkalmasabb rágalmakat. Messzibbre néző célja lehet ennek az eljárásnak, hogy a magyarságot a külföld előtt a kommunistaság vádjával befekejtítsék s ezzel jogos kisebbségi panaszainak élet vegyék.

A mesterkedés aligha fog sikerülni. A magyarság nyugodt lelkiismerettel és jogos önézettel bocsátja bírálat alá politikai magatartását. A rosszhiszemű mesterkedőkön kívül senki sem fog akadni, aki erről a magatartásról kedvezőtlen ítéletet tudna mondani.

*

Nem jut szóhoz a Magyar Párt!
Előző fejtegetéseinket élénken világítja meg a Magyar Pártnak itt következő hivatalos közleménye:

— Tatarescu kisebbségi miniszter ur f. hó 8-án a sajtó összehívott képviselője előtt a Magyar Pártot a kommunista párttal való állítólagos együttműködéssel vádolta meg. A Magyar Párt elnöke ismert nyilatkozatában ezen vád ellen már leghatározotabban tiltakozott s kijelentette, hogy a pártvezetőség a Miniszter Ur vádjaira részletesen fog nyilatkozni s e célból az elnöki tanácsot f. hó 12-ére egy bizalmas megbeszélésre össze is hívta.

— A rendőrhatalóság az elnöki tanács összejövetele lehetőségét — habár mint politikai párt u. n. „tanulmányi köre” engedély nélkül is

összejöhet és megbeszéléseket folytathat — a fennálló rendeletek ellenére katonai hatóság engedélyétől te te függővé azzal a megjegyzéssel, hogy amennyiben ily engedélyt az elnöki tanács fel nem mutatna, az összejövetelt fel fogja oszlatni. Ezzel lehetetlenné tette az elnöki tanács összejövetelét, Tatarescu miniszter ur vádjával való foglalkozást és állásfoglalását.

— Így a Magyar Párt elnöki tanácsa egyelőre nincsen abban a helyzetben, hogy a Miniszter Ur vádjával foglalkozhassék és álláspontját a közvélemény tájékoztatására közzétehesse.

KÜLFÖLD

Nem szűnik az orosz veszedelem.
Utóbbi időben gyakran irtunk róla, hogy az orosz bolsevisták milyen szivós izgatást folytatnak Európa mostani rendjének fölborítására. Majd minden országban próbát tesznek ügynökeik. Olyan nyugodt viszonyok közt élő országokat is, mint Anglia, támadni és veszélyeztetni tudnak. Anglia ellen például a gyarmatok lakosságát, az indusokat, arabokat, kabilokat izgatják föl, hol nyilt, hol titkos eszközökkel.

Legveszedelmesebb aknamunkát folytatnak a szomszéd országok ellen. *Esztorszá*gban nemrégén verték le a kommunisták lázadását. A vizsgálatok során kiderült, hogy a lázadást moszkvai pénzzel szították. A terv az volt, hogy a helybeli kommunisták zavart keltenek és eltávolítják a kormányt s mikor ez megtörtént, az orosz csapatok bevonulnak és megszilárdítják a bolsevista elvtársak uralmát. Siker esetén a forradalom persze nem állott volna meg *Esztorszá*gban, hanem áterjedt volna a szomszédos kis országokra; *Leitország*ra és *Litvániára* is. Ezek után pedig *Lengyelországra* került volna sor.

Ujabbán a Balkán országai ellen indított titkos ostromot az orosz szovjet. *Bukarestben*, *Belgrádban*, *Szófiában*, *Athénben* egymás után leplezték le kommunista összeesküvéseket. A horvát parasztok vezére: *Radies*, állítólag arra szövetkezett *Moszkvában* az orosz bolsevista vezérekkel, hogy a szerb királyi családot elűzei és a Balkán

országait paraszt köztársaságban egyesíti.

A Balkán országai ellen irányuló bolsevista izgatásnak Bécsben van a központja. A moszkvai vezetőség a német kommunistákat biztatja azzal, hogy tavaszra a Duna-menti államokban zavarokat keltsenek. Az ügynökök százait akarják utrakeltetni, hogy az elégedetlen népeket forradalmi mozgalmakba vigyék bele.

Az orosz veszedelem ellen természetesen a védekezés is megindult. A nagyhatalmak állítólag Kyrill hercegnek nagy pénzbeli támogatást nyújtottak, hogy a cárok trónját elfoglalja. Minden jel arra vall, hogy az új esztendőben az orosz kérdés fogja leg többet foglalkoztatni a világot.

Nézeteltérések a kisantant körében. A kisantant államainak külügyminiszterei találkozóra készültek, hogy a jelenlegi külügyi kérdéseket megbeszéljék. A belgrádi kormány hivatalos lapja: a Pravda azt írja, hogy a találkozás elmarad, mert a kisantant kebelében súlyos nézeteltérések merültek fel. A cseh lapok szintén megállapítják, hogy a szövetségesek közt egyenlenség dul, amely céltalanná teszi a tervezett találkozást.

A francia miniszterelnök is távozni készül. Az a politikai áramlat, amely Angliában és Franciaországban a munkásságot juttatta uralomra, jó részt csődbe jutott. Macdonald régen elhagyta az angol miniszteri bársonyszéket s most francia kollégája, Herriot is bukás előtt áll. A lapjelentések egyelőre úgy szólnak, hogy Herriot beleg, de ez csak leplezése annak, hogy nem képes már a francia politikai életet tovább irányítani. Utódjaként Caillauxot emlegetik, aki a háború alatt börtönt is viselt, mert a németekkel békét akart kötni. Nagy kijózanodása a francia közvéleménynek, hogy most egy németbarát politikustól várják az ország nehéz helyzetének javulását.

Törökország előhaladása. A törökök serény belső munkára használják föl a békésebb idöket. Egy angol újságíró bámulattal írja le, hogy mennyit építkeztek az utóbbi év alatt az új fővárosban: Angorában. Villanyvi-

lágítás, jó kövezet, fényes paloták és hotelek adják meg már Angorának a fővárosias színezetet. Az angol újságíró némi féltékenységgel állapítja meg ezt a gyors előhaladást. Az a helyzet ugyanis, hogy a munkájukban, német gépekkel, német szakemberekkel dolgoznak. Az újságíró szerint sohasem lehetett Törökországban annyi német szót hallani, mint mostanában.

Horvátok és szerbek egymás ellen. A Pasics-kormány teljesen földulta Jugoszlávia belső békéjét. Radicsot, a horvát népvezért, zágrábi buvóhelyén elfogatta és bebörtönözte, a parasztok pártját felosztatta, több mint ezer parasztpárti vezért letartóztatott. Ismerve a Pasics-féle politikusok gondolkozását, nem fogunk meglepődni azon a híren, hogy a jugoszláviai Magyar Pártot is felosztatták, a párt vezetőségét szintén letartóztatták s a magyarok ellen az üldözést az egész vonalon megindították. A magyarok ellen az a vád, hogy egyetértettek Radicscsal s arra biztatták a népvezért, hogy szövetkezzenek a magyarokkal a szerbek ellen. A vád alaptalanságát a magyarok minden oldalról bebizonyították, de persze, a szerbeknek szükségük van arra, hogy a magyarokat a külföld előtt rossz hírbe keverjék. Radics pöre elé, amelyet nemsokára megtartanak, nagy izgalommal tekint Jugoszlávia viszálykodó lakossága.

Radics a börtönben sem vesztette el bátorságát. A belgrádi elnyomó politika ellen a börtönből kiáltványt bocsátott párhíveihez, amelyben a következőket mondja:

— Rá kellett lépnem a kálvária útjára. *A szenvedéseknek ez az útja azonban a horvát nép megváltásának útja lesz...*

Magyarországi hírek. A Brassóban megjelenő Kronstädter Zeitung szemelvényeket közöl budapesti lapokból. A Nyolcórás Újságból Bethlen István miniszterelnök cikkét idézi, amely arról szól, hogy Magyarország továbbra is királyságnak tekinti magát. A királyválasztás mindjárt megtörténik, míhelyt ezt a külső politikai viszonyok megengedik. A miniszterelnök arról is megemlékezett, hogy a szomszéd népek uralma alatt élő magyarság helyzete sok keserűséget okoz Magyarországnak népének.

HIREK

Felhívás a Minerva Rt. részvényeseihez.

A Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet Rt. alaptőkéjét 750.000 Leiről 2.000.000 Leire emelte fel. Az igazgatóság az alaptőke felemelés végrehajtásának során minden egyes részvényeshez névreszóló felhívást intézett, amelyben figyelmeztette a részvényeseket azon jogukra, hogy az új kibocsátású részvényekből kedvezményes árfolyamon minden régi részvény után egy drb. új részvényt jegyezhetnek. Ujabban többben jelezték, hogy ezt a felhívást nem kapták kézhez és így az igazgatóság által megszabott időn belül nem tudtak ezen jogukkal élni.

Errevaló tekintettel a részvénytársaság igazgatósága a kedvezményes jog gyakorlására folyó *évt. január hó 31-ig* meghosszabbítási határidőt ad és felhívja a részvénytársaság részvényeseit, hogy ezen jogukat a jelzett időig feltétlenül gyakorolják, mert ezen időn túl a jelentkezéseket nem veheti figyelembe.

A részvények kedvezményes árfolyama darabonként 110, azaz Egyszáztíz Lei, amely egy összegben fizetendő be a Minerva Rt. pénztárába, Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5. szám. (Minerva székház).

Boldogok-e az erdélyi magyar falvak lakói? Tatarescu kisebbségi miniszter közelebről Kolozsvárt tartózkodott. Ezuttal azért látogatta meg Erdélyt, hogy elmondja vádjait a Magyar Párt ellen s kijelentéseket tegyen a kormány nevében a magyarság helyzetét illetőleg. A Magyar Párt méltó feleletet adott a rája zudított vádakra, visszautasította a kommunista és államellenes magatartásnak még a gyanuját is.

A miniszternek azonban voltak olyan kijelentései is, amelyeket érdemes azok elé terjeszteni, akiknek elsősorban szólt: a magyar falvak lakói elé. Azt mondotta a miniszter, hogy a román kormány nem hallgat a magyar urakra, a román kormány a nép jó véleményét és rokonérzését igyekszik megnyerni. S ez az igyekezete sikerrel jár: a magyar nép halálával és szeretettel viselkedik a román kormány iránt. Ezt a

hálát és szeretetet pedig — mondja a miniszter — azzal érdemelte meg a román kormány, mert földet adott a magyar népnek, pártatlanul igazságot szolgáltat nekik, művelődéséről gondoskodik, gazdasági érdekeit megvédi, szabadságjogait biztosítja.

Ezek a szavak nagyon szépen csengtek Kolozsvárnak egyik fényes, csillogó termében, de vajjon, hogy csengtek volna a magyar nép füle hallatára? A román kormány földbirtokkal boldogította a magyar népet? Vajjon mit szóltak volna ehhez az állításhoz a fehér-egyházi, ludasi, igazfalvi és a többi telepes községek lakói? S mit szóltak volna azok a székelyek, akiket legelőiktől, erdeiktől, lételük alapjaitól fosztottak meg a kormány intézkedései.

A pártatlan igazságosztásra, a helyes gazdasági politikára nézve is bizonyosan volnának keserű megjegyzései az erdélyi magyar népnek. S ezekből a miniszter úr nagyon könnyen megállapíthatná, hogy világért sem olyan boldogok a magyar falvak lakói, mint ahogy azt ő képzei. Hiszen ha a magyar falvak lakói boldogok volnának, akkor a magyar urakkal is könnyű volna politikát csinálni. Mert a magyar uraknak sincsen hőbb kívánságuk, mint hogy a magyar falvak lakói boldogoknak és megelégedetteknek érezzék magukat!

Fonák időjárás. Az ideai tél ugyan csak fonákul viseli magát. Ahol csikorgó hidegnek kellene lenni, ott meglepő meleg van, ahol nem szokott fagy és hó lenni, ott kemény tél uralkodik. Európa északi felén, a Jegestenger szomszédságában száz év óta nem volt olyan meleg tél, mint az idén. Svédországban és Norvégiában például karácsony táján 10 fok meleg volt. Ezekben az északi országokban hó még nem esett, a folyók és tavak nem fagytak be. Viszont Olaszországban, ahol rendszerint télen sincs nagy hideg, az idén kemény fagy és nagy havazások uralkodnak. A lakosság sokat szenved a fűtőanyagok hiánya miatt.

Járványos csuklások egész Európában. Kolozsváron utóbbi időben szokatlan betegség lépett föl járványosan. A betegség hordozói 2—3 napon át kevés szünettel éjjel-nappal csuklanak. Hír szerint a csuklási járvány egész Európában jelentkezik. Az újmodi betegség lefolyása rendszerint kedvező és utókövetkezmények sem jelentkeznek. Nyugalommal és türelemmel kell megvárni teljes elmúlását.

Hogy bánjunk óráinkkal? Vannak szabályok, amelyeket be kell tartanunk, ha azt akarjuk, hogy óráink ne csak napokig vagy hetekig, de akár éveken

át is pontosan járjon. Óráinkat, naponta csak egyszer húzzuk fel. A zsebórát éjszakára tegyük óratokba, vagy akasztuk fel egy óraállványra. Hideg lapra sohse fektessük le, mert a gyors lehűlés árt az óra finom szerkezetének. Az órát sem ráznunk, sem ütögetnünk nem szabad. A fali vagy álló órákat is óvatosan kerüljük. Nedves falakra sohse akasztuk őket s a portól és szemméltől védjük meg őket. Takarítás közben minden órát vigyünk ki a szobából vagy takarjuk le vékony szövetvel. A kulcsos órák felhuzását ne erőltessük, az ismétlődő órákat ne ütessük folytonosan. Évente minden órát tanácsos megkenetni. Ha e szabályokat megtartjuk, óráink is hálás lesz és nagyon sokáig pontosan fogja mutatni az időt.

A Föld népe című könyv megrendelőinek. Az utóbbi hetekben érkezett megrendeléseket kiadóhivatalunk nem tudta teljesíteni, mert a készlet elfogyott. Most új szállítmányt kaptunk s így Gyallay *Föld népe* című elbeszélő kötetét előfizetőinknek kedvezményes áron küldhetjük meg. A kedvezményes ár 36 lei (52 lei bolti ár helyett).

Jelentkezések a budapesti nemzetközi mintavásárra. A budapesti Keresk. és Iparkamara 1925 ápr. 18 és 27-e között nemzetközi mintavásárt rendez, melynek alkalmával a kiállítókat és vevőket többféle kedvezményben részesítik. A résztvevők 1925 január 31-ig jelentkezhetnek. Felvilágosításokkal szolgál a Magyar Kir. Követség irodája Bukarestben, Str. Boteanu 4 és Dr. M. Margulics, Pasagiul Roman 12. Csernovicben az oitani Kereskedelmi és Iparkamara.

Mennyi pénzt füstöltek el Hunyadmegyében a múlt évben. A dévai dohányraktár kimutatása szerint Hunyadmegyében az elmúlt évben cigarettá, dohány, gyufa és cigarettapapír 71 millió 221,000 leura fogyott el, vagyis ennyi pénz ment füstbe. Átszámítva napokra, egy nap alatt tehát 196,126 leut füstöltek el. Egy napot 14 órának véve, mivel átlag 10 órát nem számíthatunk füstölési időre, egy órára 13,938 leu esik, 1 percre 232,1 másodpercre pedig 3 leu és 88 bani. Elképzelhetjük tehát, hogy mi mindent lehetne alkotni, ha a dohányosok csak pár napra adnák össze a füstölésre kiadott pénzüket. Mert például ha csak 10 napi pénzüket adnák össze, már 1 millió 951,260 leut tenne ez ki, amely bizony nem megvetendő összeg.

A vadászfegyvertartási engedély megszerzési módja. A vadászfegyvertartási engedélyt az illetékes hadosztályparancsnokságtól kell kérni a

név, foglalkozás, lakás és a korábbi engedély számának közlésével. A kérvényhez megszerzendők: 1. a községi előjáróság, 2. a vadászati felügyelőség és 3. a fősolgabíróóság, vagy rendőrség igazolványai, illetve ajánló sorai, amelyek a kérelemmel egyidejűleg adandók be és amelyek alapján a hadosztályparancsnokság az engedélyt kiadja. — Itt közöljük egyúttal azt is, hogy a földművelésügyi miniszterium 12900—924. sz. módosító rendeletével 3 évi időn át megengedte him és nőstény szarvasoknak az augusztus 1-től november 1-ig terjedő időn belül való vadászását.

Milyen legyen a jó asszony? Erre a kérdésre egy szellemes ember így felelt: Legyen pontos, mint a toronyóra — de az nem szükséges, hogy szavát az egész város hallja.

Szokatlan rekvirálás. Angliában, Stafford grófságban egy Stone nevű szabó furcsa módon vesztette el lakását. A mester éppen dolgozott, amikor a nyitott ablakon át egyszerre egy méhraj nyomult a szobájába. Hiába próbálta a megijedt szabó a kellemetlen vendégeket elűzni, azok otthonosan megfészkeltek magukat a lakásban és bevonultak a hálószobába. Mialatt Stone családjával tanácskozott, hogy mi a teendő, az ablakon át egy második, majd egy harmadik méhraj repült a szobába. Vad harc keletkezett, de semmi sem használt, még a gáz-támadás sem (a világítógáz csapjának kinyitása) s végül a család csunyán összecsupdesve otthagyta a lakást. Most egy vendégszerető szomszédnál gondolkodnak szegény emberek arról, hogy miképp szerezzék vissza a lakásukat.

Bali Mihályt nyugdíjazták. Budapestről írják: Bali Mihály állami hóhért saját kérésére január elsejétől nyugdíjazták, teljesített szolgálatainak teljes elismerése mellett.

SIROMALT köhögésben és hurutban szenvedőknek.

Tartalmazza egyesítve a legértékesebb és a legkiválóbb orvosok által ajánlott gyógyszereket.
Biztos hatás. — Azonnali megkönnyülés, Rágható minden gyógyszerárban
Kérjen ingyen füzetet a „GER“ KRAYEK Laboratoriumtól, Timisoara 80. szám és megtudja, hogy kell viselkedni, tüdőbajnál és a légutak megbetegedéseinél.
Mosse.

Művelődési mozgalmak.

Csiksomlyó—Szentpéter örömteljes karácsonya.

A téli zord időnek sötét köde nehezedett a hitközségünkre december 25-én, karácsony reggelén. Még talán oszladozni sem kezdett, lehetett látni, amint a ködfoszlányok alatt gyors léptekkel siet az ájtatos hívő sereg temploma felé. Sietette a karácsonyi ünnepnek „Glória“-ja és „Pax“-a, de még inkább felkeltette érdeklődését a most megérkezett négy harangnak a felszentelése és hangja. Az óhajok, amelyek már egy évtized óta sóhajokalakjában hagyták el a még 12 éves gyermek ajkát is, csakhamar testet öltöttek. Tíz óra tájban felzendült a „Veni sancte“, mely azután összeolvadt a szentelési szertartás zsoltárainak örömteljes és lelket felemelő szavaival, amelyet Bálint Lajos prépost-főesperes-plebános végzett a Szent Ferenc-rendi szerzetesek segédletével. Ezt követte egy igen ügyes rögtönzött kis ünnepély, melyet a prépost-plebános nagy hatást keltő, történelmi vonatkozású s a hívek szemeiből örömkönnyekeket csaló szép beszéddel nyitott meg. Beszédében köszönetet mondott a csiksomlyó—szentpéteri hívek azon áldozatkészségéért, mellyel ezen új harangok beszerzését oly rövid idő alatt lehetővé tették. Továbbá köszönetet mondott Várdófalva, Csobófalva és Csomortán község közbirtokosságának és azok lelkes vezetőinek, hogy a buzgó hívek által megindított gyűjtést beszüntetvén, a harangokért szükséges összeget készséggel adományozták.

Öröm volt részt venni ezen a kis ünnepségen. Itt látta meg igazán az ember, hogy mennyi érték, mennyi kincs van az egyszerű, jó székely szívekben. A lelkeknek érzelmei formába öntődtek s keresték a megértő, az örvendő szívek kilincseit. A községek részéről beszédet tartottak Petres Bálint birt. jegyző, Bartalis László iskola-gondnok. A harciéren részt vett katonák részéről Bakó Géza közs. albiró mondott lélekzetet visszafojtó és könnyeket megindító beszédet. Szép üdvözlések között koszorukat helyezték a harangokra Péter Ferencné, Kósa Fe-

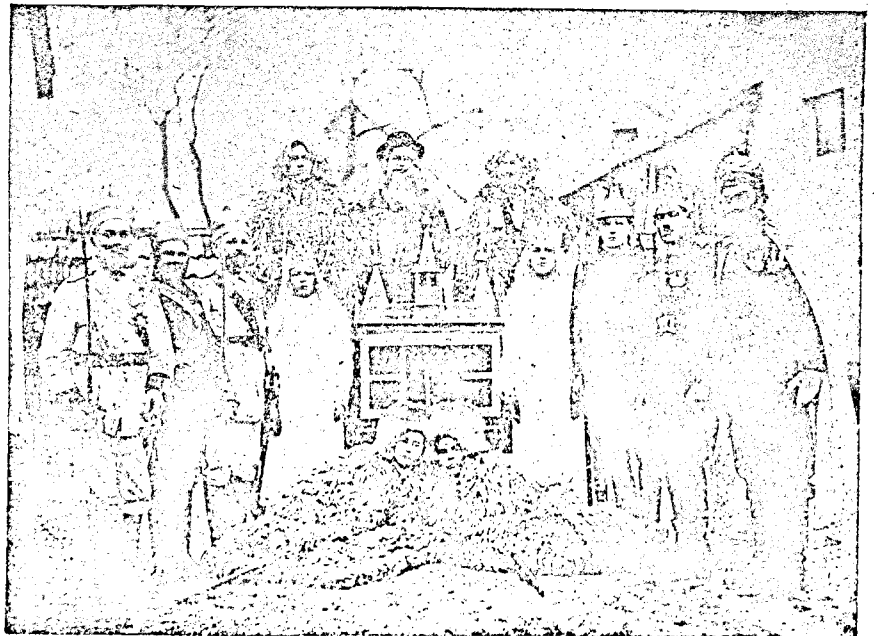
rencné, Domokos Mariska és Petres Erzsike. Nagyban hozzájárultak az ünnepély fényét és magasztos voltát a Szent Ferenc-rendi klerikusok énekharának gyönyörű énekszámái.

Az ünnepély befejeztével a templomba vonult hívek ajkán felcsendült a „Te Deum“ himnusz, melyet szentmise követett, mialatt a P. Takács Gábor által szakszerűen vezetett énekhar szobor-szebb karácsonyi énekeket énekelt. Ez idő alatt a harangokat is felvonták. A felvonási munkálatokat Hajdu András építési vállalkozó végezte lelkes hívek segítségével, melyért értesülésünk szerint semmi díjazást sem fogadott el.

Nemcsak a karácsony napja, de az azt követő esték sem teltak el gyönyörködés nélkül. Az iskolás gyermekek bellehemes pásztorjátékai a jó, nemes és szép után áhító hívek százait csalták az előadó termekbe. Nagy érdemük van az előadások sikereiben a tanító uraknak, akik ahelyett, hogy fáradtságaik kipihenésére fordították volna karácsonyi szünidőjüket, tovább küzdtek a hívek lelki nemesedéseért. A háboru előtti idők emléke ujult fel szemünk előtt, midőn újra lehetett látni a karácsonyi szent ünnepek alatt és után is az utcai „Bellehemesek“ csapatát a kis istállócskával s a benne levő kisdéd Jézust ábrázoló szobrocskával, járva házról-házra. Oh karácsonyi hangulat, maradj a lelkekben, hogy az élet

durvaságain keresztül az ember megadja Istennek a dicsőséget s embertársainak a békét.

Kulturális ünnepek Belényesen. A belényesi református nőegylet, a szegénysorsu iskolás növendékek segélyezésére karácsonyfa-ünnepélyt rendezett. Faragó Sándorné elnöknő tevékenysége és a mellette kitarító hölgyek buzgólkodása 5500 Lei pénzt, több pár cipőt, ruhaneműt stb. eredményezett. A becsült szeretetadományokból 15 gyermeknek juttattak meleg ruhát, cipőt, sapkát, harisnyát s a csillogó karácsonyfáról 50 gyermek kapott nagy szeretet csomagot. Minden évben a szeretet könnyeket fakasztó tüze lobban lángra a belényesi református hívek szívében, a női kezek a fagyos szívek zárját is megnyitják, amikor oly sok szeretettel gondoskodnak az egyház árvái és szegényeiről. Hálás köszönet elismerés a nemes szívű adakozóknak, ugyszintén a gyűjtésben buzgólkodott, a ruhák varrása és a szeretetadományok kiosztásában közreműködött lelkes nőknek. — A belényesi református egyházi dalárda ifjúsága karácsony estéjén bellehemes játékot rendezett, mely 5600 leit jövedelmezett az egyház javára. Az elismert szép játékot ifj. Mikó Péter szabó mester sok ambícióval rendezte. A belényesi ref. egyház buzgólkodása keresztény testvéreinknek szolgáljon követendő példaul.

A belényesi pásztor-játékosok.

Műkedvelő előadás Várasfenesen.
Az alig egy éve megalakult református énekkar november 16-án a harmadik előadást rendezte. Az előadásnak váratlan nagy sikere volt. Az egyszerű falusi fiúk és leányok oly természetesen alakították szerepeiket, hogy a hallgatókat is magukkal ragadták. Az előadás e nagy sikeréért köszönet illeti a szereplőket, akik a köveikhez voltak: Varga Sára, Varga Róza, Berhenc Erzsébet, Miklós Péter, Nagy Ferenc, Halász József, Boros József, Miklós Péter, Vura Ferenc, Miklós József és Boros István. Ez utóbbi különösen kedves volt az „Éljenek a tűzoltók” Petykó szerepében. Nagy sikert aratott a ref. énekkar is dalaival, mely siker a legjobb buzdítás a kitartásra és a további munkára. Az előadás tiszta jövedelme az énekkar „harmónium-alap” javára fordított.

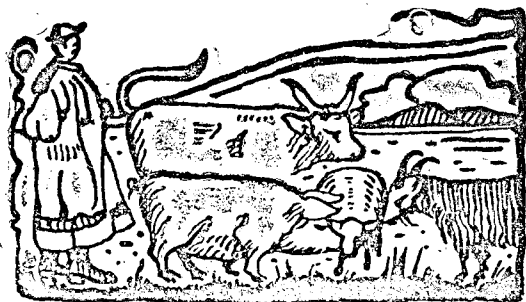
Ezen előadást jótékony célra megismételte az énekkar december 14-én. Ugyanis a jövedelmet a szegény és árva iskolásgyermek hiányzó ruháinak pótlására ajánlotta fel az énekkar. Hálás köszönet az adományozóknak.

A szereplőkön kívül köszönet illeti még a ref. tanítót is, aki ugy az énekszámokat, mint a darab szerepeit betanította és az előadást rendezte.

Ne várja meg, míg sertése, juha, szarvasmarhája beteg lesz!

Betegség ellen mentesítheti állatait DÁVID ELEMÉR főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR”

táperős védszerelnek használatával.

Nincs többé sertésvész, szájfájás, májméltely! E védszerek kaphatók minden községben kereskedőknél, 1/4 kilós doboz 20 Leí utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Leí előre beküldéssel, vagy 320 Leí utánvétellel bérmentesítve küld.

Soós és Társa
Targu-Mures — Marosvásárhely,
Kiss Ernő-utca 2. sz.

rendelésnél pontos címet (megye, u. p.) kérünk.

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

Megjelent a kormány terményrendelete!

A Monitorul Oficial január 6-án megjelent száma hozza a kormány terményrendeletét.

A Minisztertanács — így kezdi a rendelet, — tekintettel arra, hogy a lakosság élelmezése az ország egyik legfontosabb kérdése, tekintettel arra is, hogy az ország terménykészlete csekély és hogy az állandó export még ezt a mennyiséget is csökkentti, a rekvirálási törvény értelmében a következőket rendeli el:

Elhatározza: 1. A búzát és termékeit elsőrendű élelmezési cikknek tekintik, éppen ezért ezeknek az országból való exportja elillatik.

2. A buza árát 10.000 kilógrammos vagonként 95.000 leiben állapítja meg a termelő, vagy a tulajdonos lakóhelyén.

Ezt az árat a legalább is 74 kilógrammos búzára értik, amelyben legfeljebb 5 százalék idegen anyag van. Az ennél silányabb minőségű buza árát esetenként állapítják meg.

3. Az ország összes malmait csak az úgynevezett „integral” lisztet őrölhetik, vagyis a buza 85 százalékát lisztté kell kiőrölni.

Az ilyen liszt árát kilógrammonként 12 leiben állapítják meg. A községek ehhez semmiféle díjat nem számíthatnak hozzá.

A kenyér ára: 4. Az ilyen lisztből sült kenyér árát kilógrammonként 10 lei 50 baniban állapítják meg, kivéve azokat a községeket, ahol nincsenek malmok. Itt 11 lei lehet a kenyér kilója.

5. Ha bármely fenti intézkedést átlépnék, ez a rekvirálási törvény értelmében büntetettik.

Rekquirálás: 6. A rekvirálási törvény és az azt életbeléptető rendelet értelmében sürgős szükség esetén a hadsereg vagy a lakosság élelmezésére megfelelő buza- vagy lisztkészlet elrekvirálható.

A községek kérhetik a rekquirálás elrendelését abban az esetben is, ha a fent megszabott árakat a lakosság önként nem tartaná be.

Ez az intézkedés alkalmazható azokkal a malmokkal szemben is, akik fenti intézkedéseket áthágnák.

Erre a bel- és hadügyi miniszter csak jól indokolt esetben adhat felhatalmazást.

A rekvirálási ár: 10.000 kgr.-os vagonként 90 ezer lei.

Hírek az állatkivitel köréből. Gazdáink várva-várják, hogy az állatkivitel meginduljon. Ami ezen a téren utóbbi időben történt, az igazán alkalmas arra, hogy az állattenyésztők bizalmát és munkakedvét elvegye. Hol a határok elzárásával, hol a vámok fölemelésével a kivitelt a legkisebb mértékre szorították, az állatkereskedők munkáját teljesen megbénították. Mostan két oldalról olyan híreket veszünk, amelyek némi reménységet keltenek az állatkivitel megindulása iránt. A *Közgazdaság* című lap írja: — A Lengyelországon keresztül Csehszlovákiába irányuló állatkivitel fokozódik. Közelebből egy 600 vagonból álló állatszállítmányt irányítottak a lengyel határra, újabb 300 kocsit elszállításra vár. — Angorában Kemal pasa és egy román magyar állatkiviteli társaság között tárgyalások folynak a török hadsereg részére szükséges nagymennyiségű ló, öszvér, szamár és szarvasmarha szállítására vonatkozólag. A tárgyalások sikerrel kecsegtetnek.

Hol termelik a legtöbb szemes gabonát. Közelebből egy kimutatás jelent meg, amely azt bizonyítja, hogy gabonatermelés tekintetében Európa messze mögötte marad a többi földrészeknek. Legtöbb gabonát termelnek az Északamerikai Egyesült Államokban, majd sorrend szerint a következő területeken: Indiában (Ázsia), Argentínában (Délamerika) Kanadában (Északamerika) és Ausztráliában. A gabonatermelés rendkívül megnövekedett Kanadában, ahol 1913-ban 63 millió métermázsza termelt, 1923-ban pedig 127 millió.

Besztercze-Naszód vármegye állattenyésztési bizottsága egymillió kamatmentes állami kölcsönt vett igénybe és vett a községeknek 24 bikát 284.400,

1 mént 25.000,

1 kant 4.900,

összesen 314.300

értékben; visszafizette a milliónak felét és a bizottság rendelkezésére áll még 185.700 L., mely összegből tavasszal óhajtja a községeknek még fennmaradt bikaszükségletét fedezni. Egy bika átlag

11.800 leibe került; az apaállatok bika-vásárok alkalmával lettek véve s amennyiben a bizottságot a pillanatnyi pénz-zavarból a kapott kölcsön kisegítette s amennyiben a községek az igénybe vett kölcsönt vissza fogják fizetni: a bizottság az akciót folytathatja a millió kölcsönnek visszafizetése után is, mivel addig az állattenyésztési alap számottevő összegre fog szaporodni. Az elősorolt adatok alapján tehát az akciónak sikere már is biztosítottnak látszik.

Norvégia búzát kér Romániából. Románia a háboru előtt igen sok gabonát szállított Németországba, Hollandiába. Most meg messze Északról Norvégia intézett kérdést a román földmívelésügyi minisztériumhoz a római nemzetközi földmívelésügyi intézetnél lévő norvég ügyvivő útján, hogy mennyi búzát szállíthatna Románia Norvégiának s melyek volnának a legkönnyebb közlekedési utak és módok. Az utóbbi gyenge termések miatt azonban egyelőre nem adhatunk gabonát Norvégiának, hanem csak némi lisztet.

Heti piac.

Marosvásárhely. Buza 160—180, kukorica 70—80, árpa 80—85, zab 45—50, burgonya 20—30, paszuly 150—170, tehéntej 5—6, teavaj 110, sajt 60, méz 40—45, választott malac 250—350, hizott sertés kg-ja élősúlyban 30—34, szekér széna 800—100 Lei.

Mócs. Fejőstehén borjuval 7—8000, igásökör párja 20—25.000, hizottökör élősúlyban 20—23, növendék marha 1—4 éves 1—6000, hizott sertés élősúlyban 34—36, soványsertés 28—30, soványsertés db-ja 2—3000, választott malac 300, juh 500, igásló 6—8000 L.

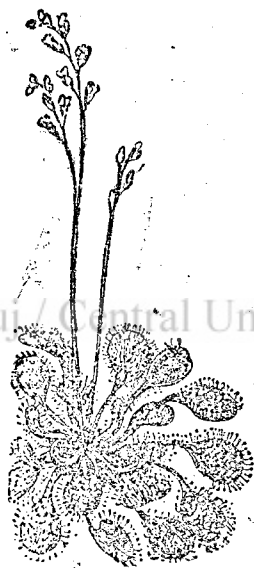
Székelyhid. Tisztabuza mázsája 1100, rozs 700, morzsolt kukorica 480—520, korpá 500, réti széna 500, szalma 250—300 Lei egy szekérrel. Hizott liba kg-ja 40—45, soványliba 120—130, kövér-ruca kg-ja 40, soványruca db-ja 80—90, pulyka javított darabja 150—170, csirke párja 30—80 Lei.

Az életet meghosszabbító teáról.

A háboru előtt egy pár évvel a budapesti „Magyarország“ című napilapban hosszú cikksorozat jelent meg, a hosszú életről. Egyik budapesti orvos sokféle tanácsal látta el a közönséget és azt fejtegette: mikép viselkedjék az ember és mit tegyen, hogy hosszú életű legyen. A gyógyszerészeti lapok ugyan lerántották ezt a cikksorozatot és elnevezték „kuruzsló reklám“-nak, de azért a cikk mégis nagy figyelmet keltett a közönségben. Ezen cikksorozatban részletesen tért ki a szerző az érlelmeszesedés elleni védekezésre és az olvasó közönség nagy részének ez kapta meg a leginkább a figyelmét.

Az érlelmeszesedés tudvalevőleg a legáltalánosabb baja a mai emberiségnek.

Amint a 40-ik évét elhagyta az ember, máris kezdenek mutatkozni az érlelmeszesedés tünetei és sok embernek korai halálát ez a baj okozza. Az említett cikksorozatban az illető orvos azt ajánlotta, hogy aki

Harmatfű.

el akarja kerülni az érlelmeszesedést, az igyék naponta *harmatfű teát*. Erre nagyon kapós lett mindenfelé a harmatfű, amit jó pénzért árultak a gyógyszerárakban.

A múlt évben kezdték hirdetni a napilapok, hogy *Prágában* újabb szert gyártanak a harmatfű leveléből ugyancsak érlelmeszesedés ellen. Ezzel újra a harmatfű felé irányult a közfigyelem és mindenfelé kapós lett ez a növényke. Sokan keresték a patikában ezt a teát, de sajnos, nem volt kapható, mert a harmatfűből nem terem olyan bőség, hogy vele könnyű szerrel el lehessen látni a nagy közönséget. A *harmatfű* vagy tudományos néven *Drosera rotundifolia* apró növényke, amely hegyvidékek mocsaralban terem. Alig 10—20 cm. magas, levelei kerek és

hosszúnyelűek, feltűnően rojtosak. Levelei u. i. tele vannak vörösbarna hosszúnyelű mirigyes szőrökkel, amelyek olyan váladékot bocsátanak, amely a fehérjevegyületeket feloldja. Ez képesíti a harmatfűvet, hogy a levelére rá szálló bogárságot megemészthesse. T. i. a hatmatfű *rovarevő* növény. Ha egy bogár rászáll a levelére, utóbbi összecukódik és fogva tartja a bogarat. A bogár azután ott pusztul és a levél mirigyes szőreivel feloldja és magába szívja a bogár testének oldható részeit.

A harmatfű levelei kesernyések és erősen sós ízűek; nedve pedig edző hatása, maró, égető és a bőrön hólyagot huz. A nép ezért tyukszemirtásra használja összezuzott leveleinek friss nedvét. A harmatfű leveleit régóta nyálkaoldó szernek, tüdőbajokban, hurutok, vízkórság és különösen nyavalyatörés ellen használják. A legújabb orvosi kutatások arra a tapasztalatra vezettek, hogy a harmatfű kitűnő orvosság a számarhurut ellen. Erre a célra a leveleiből kivonatot és gyógytáblácskát készítenek. Görcsös köhögés és lélekzési nehézségek ellen is dicsérik a harmatfűvet. Míg tehát eddig csak a nép használta ezt a növényt, addig most már a hivatalos orvosi tudomány is megbecsüli és gyógyszergyárosok tömegesen dolgozzák fel orvossággá. Mindezeknél fogva tehát ma egyike a legkapósabb növényeknek a harmatfű. Nézzünk tehát körül a határban nyáron, nem akadunk-e reá és nem lehetne-e belőle teának valót összegyűjteni? A harmatfű azonban ritka növény, csak szórványosan található a mocsár növényei főleg a moha között. Leginkább özeges helyen, lápiöldön terem és kerülni a meszes vidéket. Ha valamelyik olvasó a nvar folyamán rá találna valahol, nagyon lekötelezne, ha engemet arról értesítene. Hogy könnyebben megismerjék ide mellékeljük a harmatfű ábráját.

Az újabb időben azonban már másféle teát is találtak az érlelmeszesedés ellen, amelylyel tehát életünket meghosszabbíthatjuk és ez a *galagonya*. Ha a galagonya virágából készült teát egy-két hónapon keresztül naponta isszuk, akkor elmúlik az érlelmeszesedés kellemetlensége. A galagonya kö-

Ha finom cukorkát akar,

kérjen

MELISSÁT!!

Cluj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

zónságes bokor; lombos erdeinkben mindenfelé található. Tövises bokor, amely másféle bokrokkal egyetemben áthatolhatatlan sűrűséget, bozótot alkot az erdők szélén. Virágai fehérek és májusban nyílnak. Gyűjtjük tehát össze majd májusban a galagonya virágait és szárítsuk meg azokat, mert belőlük igen értékes teát nyerünk. Most — télvíz idején — keresték nálam többen a galagonya-teát, gyógyszerészek is keresték nálam, mert sehol sem volt kapható. Tavasszal u. i. senki sem gondolt a gyűjtésére. A virágán kívül a galagonya magja is jó orvosságul szolgál úgy az érlelmeszesedés valamint szivgyengeség és belőle származó vízkórság ellen. Magját és gyümölcsét talán most télen is meg lehetne kapni az erdőben, ha ugyan a rigók meg nem ették már. A magból is teát főzhetünk vagy kivonatot készíthetünk belőle. Az érlelmeszesedés ellen még egy harmadik szert is ajánlanak legujabban, és pedig a *foghagymát*. Minden este lefekvéskor egy-egy cik foghagymát kell bevenni. Kitérő hatását már sokan dicsérik.

Miután igen sok ember életét az érlelmeszesedés kurtítja meg, azért méltán nevezhetjük a fentemlítettet az *életet meghosszabbító szereknek*.

Dr. Péter Béla.

IPARI ROVAT

A sütőipar.

Véleményem szerint kevés olyan ipar van, amely akkora fontossággal bírna az emberiségre nézve, mint a sütőipar és tudomásom szerint épen ez az ipar semmiféle szakirodalommal nem bír. Talán a sütőiparról nincs mit írni? Tudomásom szerint a sütőipar vegyi ipar. A kenyérsütés vegyi folyamat épp olyan, mint a sör és pálinka főzés. A két utolsónak mégis egész nagy szakirodalma, sőt külön szakiskolája van, a kenyérral pedig a tudomány nem ér rá foglalkozni. Ugy van ez, ahogy a német közmondás mondja: „A művészet a kenyér után igazodik”. A tudomány is csak jutalomért buvárkodik. Egy pékmestertől nem várhat a tudós sok évi buvárkodás után sem nagy jutalmat, még akkor sem, ha elárulja ezt a titkot, hogy lehet kevés lisztből sok kenyeret sütni, nem úgy mint a gazdag sör- és gyárósól, amikor megtanítja malátát és komlót nélkül sört főzni. De ha a sütő nem tud jutalmat adni, a tudós sem tud ingyen dolgozni, kinek a feladata az, hogy a kenyér készítményének tudományos alapja, a sütők közkincsévé válják. Az államé, az államnak kötelessége volna úgy ahogy fa- és fémiskolát felállít, molnár- és sütőiskoláról is gondoskodni, amelyik nagy hasznára válna az egész országnak. Nem régen egy napilapban olvastam, hogy Oroszországban ilyen iskolát állítottak fel. Remélem, hogy ezt a többi ország is utánozni fogja, mert a jól, akár honnét jön is, el kell fogadni és utánozni.

Wertheim József sütőmester, Borosjenő.
Az urikány zsilvölgyi vállalat nacionalizálása 1925 január 1-én megkezdődött.

Bányászerezencsétlenség. A bacau-megyei Dormanesti mellett levő szénbányában nagy katasztrófa történt. A Zarnesti nevű tárnában egy szénréteg leszakadt és az alatta dolgozó bányászokat maga alá temette. Eddig 30 súlyosan sebesült bányászt szedték ki a széntörmelék alól, de azt hiszik, hogy még 10—15 halott és sebesült a bányában van. Mély részvétünk és hódolatunk illesse az emberiség jóllétének

szolgálatában áldozatul esett hősöket és hozzátartozóikat.

A lupényi özvegyek és árvák. A lupényi bányáigazgatóság a karácsonyi ünnepek alkalmával segélyben részesítette a bányászerezencsétlenség következtében elhunytak özvegyeit és árváit. Az alapítvány érielmében a bányáigazgatóság az árváknak cipőt és ruhát osztott ki és mindenegyes családtagnak 500—500 Leit adományozott.

Vasipari piac. A világpiacon a fémárak ismét jelentékenyen emelkedtek, különösen Angliában és Németországban. A legnagyobb emelkedést az ólom, ón és réz érte el. Német fémárak arany-márkában kg. onkint ab gyár: alumínium lemez, sodrony, rud 2·20, cső 450, rézlemez 1·95, sodrony és rud 1·75, cső 2·10, csésze 2·70. Messing lemez, sodrony, rud 3. A nagyváradi piacon: ón 300, forrasztó ón 130—165, lágyólm 36, cinkrud 58, cinklemez 46, vörösrézcső 100, sárgarézcső 120, vas-huzal 36, vörösrézsodrony 100, sárgarézcsodrony 100—

Bőripari piac. Az árak külföldi paritásában 5 százalékkal, némelyek 10 százalékkal emelkedtek. Vache-croupon 190—200, vache-hasszél 85—95, vachenyak 100—110, vache-talp 130—140, marhabox belföldi 45—55, borjibox 75—85, belföldi 55—65, chevreaux lakk 120—130, chevrat 30—35, feketebőr belföldi 240—260, barnabőr belföldi 250—270.

Valuta-jegyzések.

Kolozsvár, 1925. január 11.

1 dollár	= 194·50	leu
1 font sterling	= 937—	"
1 svájci frank	= 37·92	"
1 francia frank	= 10·52	"
1 líra	= 8·26	"
1 aranyárka	= 51—	"
1 cseh korona	= 5·86	"
1 dinár	= 2·80	"
366 osztrák korona	= 1—	"
373 magyar korona	= 1—	"

HÖNÖG PRIGYES ANAD

Románia legrégebb és legnagyobb HARANGÖNTŐDÉJE

Alapítva 1840-ben.

Ajánlja saját találmányú szabadalmazott HARANGJAIT

a hangok előre való meghatározásával. Vas harangszerelvényeket és vas harang-állványokat. Nemes anyag, nemes művek.

A Magyar Nép

könyvsorozatában megjelentek:

1. Szavatókönyv,
2. Históriai könyv,
3. Vöfélykönyv.

Mindeniknek az ára előfizetőknek 10—10 L., egyszerű portóval 11 L., utávétellel 13 L.

4. A Betyár kendője című gyönyörű népszinmű, 140 oldal, kettes szám, előfizetőknek 20 L., egyszerű portóval 21 L., utávétellel 23 L.

Babós és Társai

vaskereskedése
Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkatrész raktár, vadásztilények.

MULATTATÓ

A szivet...

A szivet, a szivet,
Ó, azt megbecsüld!
Kincs az, mit az Isten
Égből földre küld.
Száz kincskereső közt,
Egy éri csak el:
Kincs az, mit szeretni.
Megbecsülni kell.

Elveszteni könnyű
Meglenni nehéz,
Drága, de törékeny
S gyenge az egész...
Kiméltlen kézzel
Csak egy karcolás
S nem segíthet rajta
Többé a sirás.

S ha egy rossz szavaddal
Összetörted azt,
Száz jó szavad sem hoz
Már rá több tavaszt.
És bár tenmunkádra
Szemed sirva néz:
Tört szivből már nem lesz
Sohasem egész.

Zoltán Vilmos

A művész balfogása

Városi hentesnek a disznóölés mesterség, amit haszonlesésből folytat, az igazi disznóölők azonban falun vannak. Ezek a falusi disznóölők csak úgy lopogatták a tudományt: ki apjától, ki bátyjától, ki a szomszédjától, de tudják szokását, gusztusát minden gazdasszonynak és ez a fő, mert teszem fel: Varga Minyáné azt szereti, hogy sok legyen a kolbász, mint cigánynál a purdó s hosszú, mint a nyári nap, hát ilyen helyt a [disznóölő a hájat is a kolbászba tenné, hogy kedvét lelje a házsártos asszonynak.

De már teszem fel ismét, ha Samu Imrénének szaporitaná a kolbászhust, menten elkergetné, mert ökeme a kolbásztöltést tartja a világ legunalmasabb dolgának. A rossz nyelvek szerint Sa-

muné asszonyom a kolbásztöltés idejére rendesen úgy ellátja az anyja leányát, hogy a szeme keresztbe áll. Már akárhogy van, akármint van, a jó disznóölőnek tudni kell, hogy nála a kolbászhust ne szaporítsa, hanem amit lehet mindent sózson be. De a sózásnak is hime van, mint a jóféle vászonnak, mert Vargáné mindig agyon sózalja, nehogy megavasodjon, Samuné pedig a vékony sózást szereti.

Igaz, hogy az övé már télen avasodni kezd, de ki tehet arról, ha a vénasszonyoknak, akik a búfelejtőt hozták, amit Samuné az ágya fejében tart mindig egy-egy „kicsi avas“-sal kell bedugni a szájukat,

Nem is tudná senki elsodorni a disznóölés minden indebindéjét, amit a jó disznóölőnek számon kell tartani, még tán maga Török János se, aki pedig a falujában, — mit egy faluban?!... — az egész Hegyköz vidékén a legjobban értette a dolgot!

Már a szurást úgy alkalmazta, ahogy a háztáj kívánta. Ahol a hosszú böge-tést nem szerették, úgy szurt a disznóba, hogy csak egyetlenegyét visított, az is csak olyan volt, mint mikor a cigánypurdó belefuj a lopott kláné-tába s az apja nyakon hederinti. De ahol azzal tartják, hogy a visító disznó jobban kifujja a vért, úgy megnyeggette az áldozatot, mint a rossz dudát.

Hát a perzselés?!... Annak van aztán igazi tudománya! Hogy kell olyan gyenge pirosra perzselni, mint a piruló leány arca?!...

Hogy haragosra barnítani, mint a részeges ember orra?!... Fiatal malac bőrét csak érintgetni a tűzzel, hogy ki ne hasadjon, fülére farkára vigyázni, hogy el ne lophassák! Hát ezt Török mind értette, de azt se tudná utána csinálni senki, ahogy ő a szalonát megmérte — mikor a kést a disznó hátán végighuzta s kifordult a fehér — hogy az tenyér helyett araszost mutasson s a háziak kedve annál nagyobb legyen.

Nem csoda, hogy hóeséstől hőmenésig ki nem fogyott a dologból s télen átall úgy ellakott toros káposztával, hogy nyár derekán is kívánta rá a vizet.

Sokan szerettek volna valamicskét lopogatni a tudományából, de jobban vigyázott ő arra, mint a fősvény a pénzére, nem akarta, hogy kimenjen a familiából. [Ezenkívül még csak a harangozóságot féltette, amit még az apjától örökölt s ő is a fiának szánt.

Váltig is hangoztatta, hogy ő ugyan a fiára nem hagy köblös földet, de olyan hivatalt, hogy annál magasabbra nem mehet senki, mesterséget is olyat, hogy az után a száját mindennap megnyalhatja, mint a gróf kutyája.

Ügyes, jótáncu fia is volt no s kemény legény azt meg kell adni.

A hivatalt már úgy értette, hogy a temetéshez szinte papra se lett volna szükség, úgy eltudta soroltatni az érdemeket harangszóval.

Azt is tudta, hogy gazdának hozszut, mert annak nehezebben nyílik meg a mennyei kapu, szegényeknek kurtát, mert annak az első szóra nyitják. Mondták azt is, hogy a harangszót a a fizetéshez méri, de ez csak olyan kötekedő beszéd volt. Az is mutatja, hogy mikor besorozták s az anyja sürrü könnyhullatások közt végigajjgatta a falun, hogy:

„Jaj Török katona!“ „Jaj Török, Török, Török katona!... elbusult mindenki.“ Felirták minden deszkakertre, hogy aki a nagy jajszóból nem tudta meg, mint teszem fel, aki földüket, az is megértse, hogy „Török katona!“ Aki irást nem tudott, az is megtudta az estéli harangszóból, mert olyan szivbejáró szomorán a harang se szólott soha, mintha az is azt sírta volna: „Jaj, Török katona!“

Ki fogja meg a kötelet, ha egyszer az öreg is megtalálja elégetni a toros káposztát?!...

Mikor az öreg Török végighallgatta az estéli harangszót, vádolni kezdte a lelkiismeret, hogy miért nem fogta szorosabban a fiát a mesterségre, hisz azzal még a katonaságnál is becsületet lehet szerezni. Ezredes urnál, kapitány uraknál ha disznót öl „káplár Török“ — mert, hogy káplár lesz az egyszer bizonyos — ezredes ur könnyebben adja a kimaradást, kapitány uréktól

Vásároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár,

Regele Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucikket a legolcsóbban szerezhet be.

még hosszú szivart is kaphat. Sári, Kati is szívesebben mosolyog rá a konyhákön, de „kirukkolás sincs másnap „káplár Török“-nek.

Meg kell tanítani a fiát a mesterségre! Eddig is villagette magával néha; láb fogást, perzselést — ezt ugyancsak a vastagabb bőrű vén disznóknál próbálta már, biztos szurás után hosszú bőgetésnél a kést is fogta meg, de a felbontásig még nem érkezett. Se baj, ... egy-két háznál jól megnézi s aztán mikor a saját disznójukat ölik, az ő utmutatása mellett, azt is megpróbálhatja; aztán valami szegény özvegy asszonynál önállóan is kezdheti.

A bőgetés és perzselés fortélyait is csak otthon fogja igazán megmutatni.

Igy gondolta el az öreg, a disznóölés mestere, s néhány disznóölő nap után végre így szólt a „katoná“hoz.

— Ide figyelj katona fiam, holnap hajnalban disznóölés a Törökék házáznál. Szurás, bőgetés minden fortélyal, perzselés gyenge pirosra. Ezeket magam cselekszem. Felbontás, darabolás, szózás a katona Törökre vár. Aztán jöjjen az egész falu, jöjjenek a kontár disznógyilkosok mind s bámulják a disznóölést, mikor a Törökök maguknak dolgoznak!

No, vén leány nem várta jobban a kérdőt soha, mint a fiatal Török a hajnal. Alig mult el éjjél már pergelte a két Török a pálinkát; az asszony vizet forralt, a leány só, borsot, szegfűszeget tört, de a falu népe is gyülekezett erre a nagy esetre.

Az öreg Török markába szorította a hosszú kést, mint a doktor a foghúzó masinát, intett a fiának s ki a házból, de ki utánuk mindenki, hogy lásson, amit láthat.

Az öreg szép szóval hívta ki bancsit az ólból, jött szegény, mint a vásárlást váró gyermek. Aztán vakargatta, szölongatta, majd — amint jobbfelől szemben állott a disznóval — a vállá fölött ányult a hasa alatt is, aztán szép szó vakargatások között balkézrel megfogta a jobb első lábát, segítettek volna sokan, de az öreg leintett mindenkit, még a lámpást sem engedte idegen kézbe, azt a lánya fogta olyan szakértelemmel, mint a halálhuzár a gyertyát.

Mit gondoltok, — mondotta — két

Török nem elég egy disznóra? Csak a szátokat tátsátok, mint az éhes verébfiaak s úgy bámuljátok, mikor Török a saját disznóját öli.

Intett a fiának, az ügyesen keresztbefogta a két hátulsó lábát s egyetlen rántással oldalra fektették a bancsit. Az öreg kitapogatta a jól hizott tokát s szép körülményesen beszurt. Bancsi csak most vette észre, hogy a vakargatás álnokságból történt s olyan keservesen kezdett visitani, mint az éhes csecsszopó, kinek az ujját dugják szájába.

Az öreg művész módra kezelte a kést. Hol bennebb döfte, hol künebb húzta, hol forgatta, amire mind panasosabb, vagy türelmesebb visitások következtek, melyeket szakértelemmel magyarázott:

— Tán nem esik jól bancsi? ... Hogy ezt nem vártad volna? ... Ha tudtad volna, nem is ettél volna? ... No most ugye bánod, hogy három ruca fiut megettél? ... Látod? ... ezért kertültél hizóra. Ha-te-ha! ... Most meg azt mondja, hogy a malackori veit-árából nyolc piculával ma is adós vagyok! ... No ezért igazán meghalsz, ha benned nem áll a szó, mint a vénasszonyban! ...

Erre még egy utolsó szivreható döfés következett s bancsi fájdalmas süvöltéssel elhallgatott. Az öreg kivette a kést, a bancsi hátán keresztben hosszában megtörölte, mintha jelezné, hogy keresztényeknek szolgál eledelre s úgy nézett szét az ámuló sokaságon, mint győztes hadvezér a csatatéren.

A többi szaporán ment: négy lábát alájarakta támasznak, szalmával berakta, hogy ne ázzék, meggyújtotta, hogy ne fázzék, vasvillával elegyengette rajta a tüzet, hogy ne legyen panasza semmi porcikájának.

A fellobbanó láng láttára a későnkelők is megindultak, senki sem akart elmaradni a nevezetes disznóölésről. Hát remekelt is az öreg, no. Azt is megtette, hogy friss szalmát téven a lángra, elővette s megtörölte a pipáját; kicsiholt, rágyújtott s mire a láng lohadni kezdett, olyan füstöt vetett, mint a kondor ökörszarva. Azt pedig még meg nem tette élő disznóölő, hogy perzselés közben pipára gyujtson s a bőr mégse hasadjon ki.

De a vén Török ilyen, tőle tanulhat a sok báméskodó.

Hanem egy szájtató furcsán facsar-galja afejét s olyan badarságot beszél, hogy azt senki se hiszi:

— Mozog ha mondom, mozog az a disznó! Még elfut a ki lelke van!

Török egyet sercintett a pipaszár mellől s oda se nézett... De ugyis késő lett volna, mert a disznó a szemvillanásnál gyorsabban felugrott s mire az asszonyok sikoltozni kezdtek, — már pedig azok hamar készek erre — az asztal láb alatt volt s úgy rázta az égett szalmát magáról, mint az ég a csillagot.

Mikor onnan kiverték, a sátoros kert mellett futott végig, azt is lángra lobbantotta; a végén is fejszével ütöttek agyon.

Hó vastagon állott mindenem, ember is volt elég, nagy baj hát nem lett, de Török azóta nyáron se ment úgy végig a falun, hogy valaki disznóölni ne hívta volna...

Donáth László.

A Clujban, 1924. év szeptember havában tartott országos állatkiállításon aranyéremmel kitüntetve.

Fél kg. gyapju vagy két kg. sajt árával megmentheti birkáját a pusztulástól!

DISTOL

biztosan meggyógyítja mélykóros juhait és szarvasmarhát!

DISTOL

Egyszerű a kezelése!
Biztos a gyógyulás!

Kapható

Gergely F. utóda
drogueriájában Cluj-Kolozsvár,

Gea-Krayer Drogueriájában
Temesvár,

Krafft és Rubert Drogueriájában
Brasó,

Dávid János gyógyszerár
Marosvásárhely,

Farkas István Drogueriájában
Nagyvárad,

továbbá bármely gyógyszerárban.

Sirucco 063

SZERKESZTŐI-ÜZENETEK

Mindenkinek:

1. Szíves tudomására hozzuk összes előfizetőinknek, hogy utóbbi két számunk késését költözésünk okozta, most azonban már új lakásunkban vagyunk s ezután a lap minden héten szerdán este postán lesz úgy, hogy vasárnapra minden előfizetőnk föltétlenül megkapja a lapját.

2. Sokan reklamálják a lapot, mivel utalványon előfizettek. Ilyenkor késésünk magyarázata az, hogy a pénzesutalvány 2-3 hétig sem érkezik hozzánk, s így valóban nem intézhetjük. Ennek elkerülése végett a pénzesutalvánnyal egyidejűleg mindig szíveskedjenek címünkre egy levelezőlapot is küldeni, s azon az elindított utalványra való hivatkozással az előfizetést előre es külön is bejelenteni, hogy a lapot azonnal küldhessük.

3. Cserébe ingyen kapja meg új naptárunkat, ha megküldi nekünk a Magyar Nép 1921 évi I. évfolyama 1., 2. és 6., az 1922. évi II. évfolyam 1., 2., 3., 4., 5., 12., 15., 17., 20. és 22., valamint az 1923 évi III. évfolyam 1. és 47. számait. E számokat külön-külön is köszönettel vesszük. Ha naptára már van, akkor más értékes könyvet adunk.

4. Nagyon kérjük m. t. előfizetőinket, hogy minden hozzánk intézett levelükben és utalványukon mindig említsék meg a lapjuk címzésénél megtalálható törzskönyvi számukat. Ezzel munkánkat nagyon megkönnyítik.

5. Féltreértések elkerülése végett közlőnk kell, hogy új naptárunkat előfizetőinknek is csak kéreazre küldjük meg 11 Leu-es kedvezményes áron.

6. Pénzesutalványon szíveskedjenek a küldött pénz rendeltetését mindig pontosan és részletezve feltüntetni.

7. Előfizetők bejelentésénél szíveskedjenek mindig pontosan jelezni, ha az előfizető új.

L. P. Somkerék. Naptár elment, hátralékosok jegyzéke levélben, jókívánásait szívből viszonzuk. — B. B. K. Hidvég. Köszönet a 2 új előfizetőért, ajándék naptárunk elment. — W. B. Petrozsény. Meleg elismerés leglelkesebb munkatársunknak, javára írva 216 Lei, új könyveket megküldöttük, K. A.-at előfizetőink közé bevezettük, őszinte üdvözet. Egyebet levélben. — B. A. Székelyderzs. Köszönet csatlakozásáért, közölt feltételek mellett kérjük új előfizetők szíves

gyűjtését. — K. L. Csikszereda. Őszinte köszönet és szívélyes üdvözet. — Sz. J. Alsóháza. Hálás köszönet. — Gy. G. Nagykáson. Kívánsága szerint járunk el, szívből jövő köszönet támogatásáért, odaadásáért. — G. Zs. Flatfalva. Hálás köszönet. — Ifj. S. G. Dészfalva. Hálás köszönet, könyv elment, névsor levélben. — K. L. Nagyvárad. A 12 új előfizetőért fogadja hálás elismerésünket, minden kívánsága szerint lesz, sok-sok üdvözetünk. — G. F. Lupény. Igaz köszönet a 4 új előfizetőért, szerény ajándékkönyvünket megküldöttük, üdvözet a derek bányász testvéreknek, egyebet levélben. — F. L. Fogaras. Hálás köszönet, a „Betyár kendője“ szükség esetén visszajöhet, kért névsor levélben, szíves üdvözetünk. — V. J. tanító Tekerőpatak. Eddigi szolgálataiért igaz elismeréssel vagyunk s hasonlóan nagy köszönettel fogadjuk, ha ottani derek testvéreink előfizetési díját szíves lesz részünkre és megbízásunkól összegyűjteni. — V. F. Magyarláros. Hálás köszönet az új előfizetőkért, a bejelentettek (11) közül 6 már előfizetőnk volt s így új 5, örömmel vesszük, ha dr. M. M. lelkes munkáját a róm. kath. hívek között Ön vállalná és támogatná, erre nagyon kérjük. — V. S. Olasztelek. Hálás köszönet az új előfizetőkért, ajándékul a naptár s a kért lapszám elment. — B. J. Nagybodófalva. Leikes csatlakozásáért fogadja elismerő köszönetünket, írásainak mindig örülni fogunk, személyes találkozásnak fokozott mértékben. — L. A. Gyergyóremete. Naptár elment, hátralék 1925 jan. 1-ig 75 Lei. — E. L. Marosludas. Jókívánásait szívből viszonzuk. — L. I. Csikszögöd. Szíves válaszáért fogadja köszönetünket, kérjük további támogatását. — P. S.-né Nagyzerind. A lapszámok megjöttek, köszönet értük, naptárt megküldöttük. — Dr. P. T. Magyarhermány. Leikes buzgólkodásáért fogadja elismerő köszönetünket, kívánsága szerint járunk el, küldeményünk elismerésünk szerény jele óhajt lenni O. K. J. Kémer. Naptárt dec. 12-én valóban elküldöttük, levelére dec. 29-én megismételtük, jókívánásait szívből viszonzuk. — E. M. Gyalár. Előfizetése lejárt 1924 jan. 1-én, hátralék f. év végéig 90 Lei. — B. K. Gyulafahérvár. Előfizetés 1925 jan. 1-ig rendben, cím átjavítva, őszinte részvételünket kérjük elfogadni. — K. J. Alsószapor. A kritizált vers nem rímes vers, tehát észrevételre hiábavalók voltak; igaza van, hogy nálunk is protekció van, ez a protekció a tehetség protekciója; háborus verset akkor sem közölnénk, ha az igazán jó volna. Sajnáljuk, ha szándékainkat félreérti, jó véleményét kérészokolni sem módunkban nem áll, sem nem igyekszünk rá, hanem dolgozunk több bizalommal és szeretettel egymás iránt, mint amennyit levele nekünk hozott. —

M. L. Zetelaka. Sokszoros öröm, hogy ép' e nagyon sújtott községből nyertünk új testvéreket, hálás köszönet buzgólkodásáért. — M. F. Csikszereda. Zerne buzgólkodásáért fogadja igaz köszönetünket. — J. A. Nyárádszentimre. Leikes támogatása és elismerése munkánk lejobb jutalma és serkentője. Fogadja őszinte köszönetünket. — Sz. L. Világokönyv elment, előfizetés rendben 1925 jan. 1-ig. — N. P. Fintaháza. Szíves válaszáért köszönet, utasításai miheztekül szolgálnak. — M. S. Bágyon. A hízó étvágytalanságát okozó giliszták ellen rendelje meg a Gergely Ferenc Utóda kereskedésben Kolozsvár Piața Unirei „Vernitán“ nevezetű gyógyszert (chínó készítmény). Rendelésnél saját érdekébe hivatkozzék lapunkra és az Erd. Gazd. Egyesület-re — M. S. Olasztelek. Kért könyvet megküldöttük, több alkalommal szindarab nincs benn. — Sz. M. Rom. Via Muzió Clementi 51. Örömmel köszöntjük új címén, lap meg, nagyon hálásan vennők néha-néha érdekes hírtudósításait. — N. D. Farkaslaka. Naptár elment, a vers valóban hangulatos dolog, de háborus tárgya miatt nem közölhetjük, szíves üdvözet. — Cs. Czófalva. Meleg soraiért igaz köszönetünk. — K. J. unit. lelkész Olthé. Hálás elismerés az új előfizetőkért. — Sz. Zs. Murosujvár. Kívánságára levelére örömmel töröltük Önt sorainkba a 145 Lei hátralékával együtt. — P. Felsőszentmihály. Küldeményét főszerkesztő úrnak adtam, ki levélben válaszolni. Üdvözet. — Cs. J. Săkeludvarhely. Hálás köszönet buzgólkodásáért. — B. L. Krasznarecse. Örömmel üdvözljük sorainkban. — A. K. lelkész Mikeszásza. Fogadja nemes támogatásáért igaz köszönetünket. — E. Arad. A négy P. tűz előfizetőért fogadja hálás elismerésünket. — M. Istensegits. A 825 L.-t megkaptuk. — Sz. L. Pakkota. Az 590 L.-t nyújtottuk. — N. D. Kányád. A 395 beérkezett. — K. J. Kézdivásárhely. 273 L. vételét elismerjük.

Ingyen kapja meg ideai naptárunkat ha két új előfizetőt szerz.

Apróhirdetés.

Jó családból való fiú 14 éves románul és magyarul beszél, írni olvasni mindkét nyelven tud. Kitűnő V. elemi bizonyítvánnyal cipész tanulónak tevékeny ellátással ajánlkozik. Érdeklődni lehet Matekoviis János szabó mesternél. Seprös—Seprös. Jud.; Aradmegye.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS.
A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN
kiadóhivatali igazgató.